Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens
nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk
E26.000307

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 24 maart 2026
Onderwerp Pilot lhbtiqa+ inclusie in de sport

Geachte leden van de raad,

Via deze brief informeren wij u over de uitvoering van het amendement ‘Behoud de pot met goud voor de regenboog!’[1].

Aanleiding
In 2022 vonden in Nijmegen de EuroGames plaats: het grootste meerdaagse lhbtiqa+ sportevenement van Europa. Met de organisatie van de EuroGames heeft Nijmegen zich internationaal gepositioneerd als inclusieve sport- en beweegstad. Nijmegen was bovendien de eerste stad waar de EuroGames niet als op zichzelf staand evenement zijn benaderd, maar ingebed waren in een bredere aanpak met aandacht voor lhbtiqa+ inclusie vóór en ná het evenement.

Door hogere inkomsten dan verwacht en dankzij de inzet van vele vrijwilligers kon de organisatie een aanzienlijk deel van de ontvangen subsidie teruggeven. Door het aangenomen amendement ‘Behoud de pot met goud voor de regenboog!’ zijn deze middelen ingezet voor een pilot gericht op de borging van lhbtiqa+ inclusie in de sport.

Probleemanalyse
Landelijke data laten zien dat extra inzet op lhbtiqa+ inclusie in de sport noodzakelijk blijft. Slechts 22% van de sportverenigingen beschikt over beleid om uitsluiting op basis van seksuele voorkeur en/of genderidentiteit tegen te gaan. Bestuurders geven weliswaar aan dat sporters in hun vereniging open kunnen zijn over hun seksuele voorkeur, maar signaleren tegelijkertijd dat negatieve opmerkingen of grappen over homoseksualiteit vaker voorkomen dan voorheen. Lhbtiqa+ sporters geven bovendien aan dat zij verwachten dat sportorganisaties niet reactief wachten op meldingen, maar proactief een

[1] Amendement ‘Behoud de pot met goud voor de regenboog! Aangenomen door de raad op 1 november 2023 - Document Nijmegen - Amendement Behoud de pot met goud voor de regenboog! - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

veilig en inclusief sportklimaat creëren. Jeugdleden zien daarbij een belangrijke rol voor trainers/coaches in het bespreekbaar maken van seksuele oriëntatie en genderidentiteit.

Opzet pilot
Voor de uitvoering van de pilot 'Borging lhbtiqa+ inclusie in de sport' is subsidie verstrekt aan de Gelderse Sport Federatie (GSF). De GSF zet zich al langer in voor inclusie in de sport, waaronder specifiek voor de lhbtiqa+ gemeenschap. Doel van de pilot was te verkennen hoe sportverenigingen effectief ondersteund kunnen worden bij het realiseren van een veilige en inclusieve sportomgeving, ongeacht seksuele oriëntatie of genderidentiteit.

De voortgang is gemonitord via periodieke rapportages van de GSF, die zijn besproken in een ambtelijke kerngroep waarin ook een vertegenwoordiger uit de Nijmeegse lhbtiqa+ gemeenschap (tevens voorzitter van het bestuur van de EuroGames) deelnam.

Het vinden van verenigingen voor de pilot bleek uitdagend. Veel verenigingen gaven aan dat het thema lhbtiqa+ niet leefde binnen hun achterban of dat men het lastig vond om dit bespreekbaar te maken. Uiteindelijk hebben drie verenigingen deelgenomen: RKHV Union (hockey), T.P.V. De Hoge Wick (tennis en padel) en R&TC Groenewoud (wielrennen).

Uitkomsten pilot
De GSF komt tot drie belangrijke conclusies die aansluiten bij landelijke bevindingen:

1. Inclusie (lhbtiqa+) vraagt specifieke kennis.
2. Het thema (lhbtiqa+) ligt maatschappelijk gevoeliger.
3. Motivatie om aan de slag te gaan met het thema (lhbtiqa+) is afhankelijk van individuen.

Deze conclusies vormen de context waarin de aanbevelingen geplaatst moeten worden. Hieronder gaan we in op de aanbevelingen uit het rapport.

<u>Structurele inbedding en rol van gemeentelijk Sportbedrijf (aanbeveling 1, 3 en 5)</u>
Inclusie (waaronder lhbtiqa+ inclusie) is stevig verankerd in het Nijmeegse sportbeleid en sport vormt op zijn beurt een belangrijk speerpunt binnen de regenboogagenda. Clubondersteuners van het gemeentelijk Sportbedrijf waren echter nog zoekende naar hoe zij het thema bespreekbaar konden maken. Dankzij de pilot hebben zij nu concrete handvatten die worden toegevoegd aan hun bestaande instrumentarium, waaronder de Analyse & Advies-tool (A&A-tool). De A&A-tool gebruiken clubondersteuners om een nulmeting uit te voeren bij een club. De tool brengt in beeld waar de club staat aan de hand van stellingen over uiteenlopende thema's. De clubondersteuners gaan met de betreffende club over deze stellingen in gesprek. Op basis van deze gesprekken wordt gezamenlijk bepaald of en zo ja welke interventies wenselijk zijn. De clubondersteuners gebruiken hiervoor een menukaart van het Sportbedrijf Nijmegen met mogelijke interventies.

Naar aanleiding van de pilot zijn nieuwe stellingen toegevoegd aan de A&A-tool. In de tool zaten al een aantal algemene stellingen over inclusie, maar hier zijn twee stellingen

specifiek over lhbtiqa+ inclusie aan toegevoegd. De menukaart is bovendien uitgebreid met bestaande en nieuw ontwikkelde interventies die inspelen op de ondersteuningsbehoefte van verenigingen rondom het thema lhbtiqa+ inclusie.

Daarnaast vragen gesprekken over lhbtiqa+ inclusie specifieke kennis en gesprekstechnieken. De clubondersteuners zijn daarom bijgeschoold door Hizzfit, een organisatie die zich actief inzet voor het welzijn van de lhbtiqa+ gemeenschap. Deze training is door de clubondersteuners als zeer nuttig ervaren en kan op termijn (bij personele wisselingen) herhaald worden. Het is bovendien de bedoeling dat deze bijscholing ook kan worden aangeboden als interventie voor trainers/begeleiders bij verenigingen. Hierover zijn Hizzfit, Sportbedrijf Nijmegen, de GSF en NOC*NSF nog in gesprek.

Verbinding met sociale veiligheid als strategische ingang (aanbeveling 2)
De pilot laat zien dat het thema lhbtiqa+ inclusie beter landt wanneer het wordt verbonden aan het bredere thema sociale veiligheid in de sport. Zo is NOC*NSF gestart met de campagne en uitrol van het programma Veilige Sport op basis van de 4 V's (te weten: vertrouwenscontactpersoon, vastgestelde gedragscode, VOG voor vrijwilligers, vakkundige trainer-coaches). Dit komt mede voort uit een toename van meldingen over onveilige en schadelijke situaties in de sport, zowel in de topsport als de breedtesport. De 4 V’s bieden een stevig fundament om te werken aan een sociaal veilige sportomgeving.

Het borgen van de sociale veiligheid middels de 4 V’s is daarom voor clubondersteuners een strategische ingang om het thema lhbtiqa+ inclusie bespreekbaar te maken en verder te brengen. De 4 V’s zijn niet specifiek gerelateerd aan de lhbtiqa+ inclusie, maar uiteraard draagt sociale veiligheid bij aan inclusie voor alle doelgroepen en dus ook de lhbtiqa+ sporters. Zo had geen van de deelnemende pilotverenigingen omgangsregels op de vereniging vastgesteld. Vanuit de clubscan gender- en seksediverse sportomgeving (onderdeel van de verenigingsscan) kwam bij alle drie de verenigingen naar voren dat dit als een gemis werd ervaren. Een van de nieuwe interventies die is ontwikkeld tijdens de pilot is dan ook een handleiding voor het opstellen van omgangsregels. De brede insteek van de 4 V’s kan de aanleiding voor een vereniging zijn om hiermee aan de slag te gaan en vanuit daar ook te werken aan lhbtiqa+ inclusie. Deze benadering verlaagt de drempel voor verenigingen en sluit aan bij bestaande prioriteiten en landelijke ontwikkelingen.

Een ander voorbeeld van de verbinding tussen de 4 V’s en lhbtiqa+ inclusie is de vertrouwenscontactpersoon (VCP). Een VCP kan een veilige haven voor leden binnen een vereniging zijn wanneer iemand zich onveilig of onprettig voelt. Dit gevoel kan ontstaan om verschillende redenen, waar het zich niet geaccepteerd voelen als gender- en seksediverse persoon er één van is. De VCP moet dan wel bekend, benaderbaar en bereikbaar voor de leden zijn.

Meerjarige financiering (aanbeveling 4)
Vanuit inclusie zijn er de komende jaren financiële middelen beschikbaar om aan lhbtiqa+ inclusie in de sport te blijven werken. Op dit moment wordt er een nieuwe subsidieregeling

uitgewerkt om deze middelen zo effectief mogelijk in te zetten. Hiermee borgen we dat er de komende jaren financiële ondersteuning van sportaanbieders mogelijk is op dit thema. De subsidieregeling wordt voor de zomer aan het college en de gemeenteraad voorgelegd.

Conclusie en vervolg
De pilot heeft waardevolle inzichten opgeleverd over de huidige stand van zaken rond lhbtiqa+ inclusie binnen drie Nijmeegse sportverenigingen. Er zijn concrete stappen gezet, afspraken gemaakt, tools ontwikkeld en de borging bij Sportbedrijf Nijmegen is geregeld. Het ontwikkelde ondersteuningsaanbod wordt geïntegreerd in het reguliere werk en het bestaande instrumentarium van de clubondersteuners van het gemeentelijk Sportbedrijf. Clubondersteuners beschikken nu over extra stellingen in de A&A-tool, een aangepaste menukaart en relevante bijscholing. Aangezien verenigingen dit jaar aan de slag gaan met sociale veiligheid (4 V's) en clubondersteuners hierin een stimulerende rol hebben, ontstaat een natuurlijke ingang om het onderwerp lhbtiqa+ inclusie bespreekbaar te maken. De nieuwe subsidieregeling (in wording) moet hierbij een extra stimulans zijn.

De uitkomsten van de pilot worden daarnaast gedeeld op het platform Sport Community Nijmegen (www.sportcommunitynijmegen.nl), zodat andere sportaanbieders er kennis van kunnen nemen. Hierbij zal ook de oproep worden gedaan dat sportaanbieders zich bij de gemeente kunnen melden als ze met lhbtiqa+ inclusie aan de slag willen.

Eind 2026 komt de projectgroep weer bij elkaar om te evalueren of de borging bij het Sportbedrijf naar wens is of dat er bijgestuurd moet worden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift	H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	burgemeester

Bijlage
- Eindrapportage lhbtiqa+ inclusie in de sport